

**VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS:
NAPOLEON DE PAUW (GENT 1835 - GENT 1922)**

Advocaat-generaal, procureur-generaal, uitgever Middelnederlandse teksten, auteur Napoleon De Pauw behoorde tot een oud Gents patriciërsge­slacht.

Napoleon De Pauw (1835-1922).

Enkele maanden vóór zijn dood werd hij door de koning tot de adel verheven en ver­kreeg hij de titel van baron.

Napoleon Liévin Ber­nard De Pauw werd geboren in 1835 te Gent in de Hooge Zonnestraat, thans: Rekelingestraat. Zijn vader, Napoleon Lié­vin, neef en petekind van Lieven Bauwens, was advocaat, hoogle­raar aan de RUG en schepen van Openbare Werken te Gent. Zijn ouderlijk huis was een trefpunt van het intel­lectuele Gent. Napo­leon Liévin Bernard woonde achtereenvol­gens te Gent, Kortrijk, Dendermonde en Brugge, maar vanaf 1889 definitief te Gent in de Lange Violette­straat 276. In het athe­neum te Gent zat hij

samen in de klas met Julius Vuylsteke, Tony Bergmann, Emile Moyson en Prosper Claeys. Ze hadden o.a. J.F.J. Heremans als leraar. Aan de universiteit

stichtten zij 't Zal Wel Gaan. In 1860 promoveerde hij aan de RUG tot doctor in de rechten. Hij liep stage bij H. Metdepenningen.

Hij werd advocaat-generaal (1893) en procureur-generaal (1902). In 1907 ging hij op emeritaat. Net zoals zijn vader was hij liberaal en orangist. Hij was gehuwd met Maria Schellekens, dochter van Jean Schellekens, voorzitter van de rechtbank te Dendermonde. Napoleon Liévin Bernard De Pauw was lid van tal van literaire genootschappen: 't Zal Wel Gaan, De Taal is gansch het Volk, Willemsfonds, Maatschappij der Vlaamsche Bibliophilen, Koninklijke Vlaamsche Academie voor Taal- en Letterkunde (waarvan hij in 1886 medestichter en tweemaal bestuurder was), Commission Royale d'Histoire, De Vlaamsche Advocatenclub.

Napoleon De Pauw leverde bijdragen in Franse en Nederlandse tijdschriften en kranten: Nederlandsch Museum, Almanak van 't Zal Wel Gaan, Cercle d' Archéologie de Oudenaerde, Bulletins de la Commission d'Histoire... enz.. Hij schreef de volgende literaire, historische en literair-historische werken: De opstand van 1540 (Keizer Karel te Gent), een verhaal (1856). Geslachtboom der familie Schellekens van Dendermonde, met zestig wapenschilden (1872), De rekeningen der stad Gent, Tijdvak van Jacob van Artevelde, drie delen, (1872 – 1885), Bijdragen tot de Geschiedenis der Middelnederlandsche letterkunde in Vlaanderen (1879), De Voorgeboden der stad Gent in de XI^{ve} eeuw. Met inleiding, tafels van personen en zaken en woordenlijst (1885), Over den Madoc van Willem “die den Reinaert maecte” (1887), Madelghij's kintsheit, al de gekende fragmenten (1889), Dit is die Istory van Troyen van Jacob van Maerlant, diplomatisch uitgegeven (1889-1890), Dit es tbesouch van dien dat Pieter Boe ende Leuz sijn broeder ontcracht waren den here vor sinte Verrilden kerke te Ghent (1890), Ieperen jeghen Poperinghe (1899), Het boek der Audiëncie van den Raet van Vlaenderen (1901-1903), Kroniek van Froissart (1896-1908). Om de hand te kunnen leggen op zoveel mogelijk onuitgegeven teksten, had De Pauw in heel Vlaanderen bij alle archivarissen en bibliothecarissen aangedrongen hem te verwittigen zodra ze een nieuwe tekst ontdekten. Napoleon De Pauw was geen filoloog en middeleeuwse spraakkunsten waren voor hem gesloten boeken. “Om een gebouw op te trekken is er een architect nodig en werklieden om het materiaal voor de bouw gereed te maken. Er zijn ook materiaal aanbrengrers nodig, die de bouwstof opdelfen waar ze te vinden. Nu, dat laatste is mijn werk!” De ambitie van De Pauw: hij wenste “de man van de editio princeps” te zijn. En of die uitgave aan de eisen der wetenschap voldeed, was voor hem bijzaak. In de Academie hield hij voordrachten over Willem van Assenede, Willem van Utenhove, Jan van Boendale e.a. In 1921 nam hij ontslag uit de Academie, die een motie voor de volledige vernederlandsing van de Gentse universiteit had goedge-

keurd.

Napoléon De Pauw heeft een zeer gelukkig leven gehad: de hoogste post in de magistratuur, tweemaal bestuurder der Academie, talrijke onderscheidingen, baronstitel. Ietwat terughoudend, was hij toch zeer voorkomend en dienstwillig. In gesloten gezelschap kon hij zelfs joviaal worden. In de Academie had hij niets dan vrienden.

Literatuur

L. Tierenteyn, Napoléon Liévin Bernard De Pauw, Biographie Nationale, deel XVI, p. 722-724, Brussel, 1901

L. Willems, Levensschets van Napoleon De Pauw, Jaarboek van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde, 1935, p. 127-143.

A. Van Winkel, Napoleon De Pauw, Gedenkboek. De Vlaamse Conferentie der balie van Gent, 1873 - 1973, Gent, 1973.

J. Verschaeren, Napoleon De Pauw, Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging, deel II, p. 2401.

Daniël Van Ryssel